

clàssic

La Carta de la Llibertat

African National Congress

Carta aprovada al Congrés del Poble, a Kliptown (Sudàfrica), el 26 de juny de 1955

Recollir el que demana el poble. Davant d'un sistema injust, antide-mocràtic i repressiu, l'African National Congress (ANC), va mobilitzar 50.000 voluntaris per recollir què és el que volia el poble sud-africà. Unes demandes que van ser discutides durant un congrés organitzat per diverses entitats, i que va acabar sent dissolt per la policia del règim segregacionista; tot plegat va dur a la il·legalització de l'ANC i la detenció dels seus líders, entre els quals Nelson Mandela (1918-2013). La Carta de la Llibertat recull els valors i els objectius del moviment antiapartheid, de cara a lluitar per la seva consagració en una futura constitució democràtica.

Nosaltres, el poble de Sud-àfrica, declarem perquè tot el nostre país i el món sàpiga...

que Sud-àfrica pertany a totes les persones que hi viuen, blancs i negres, i que cap govern pot pretendre tenir autoritat si no es fonamenta en la voluntat de tot el poble;

que al nostre poble li ha estat manllevat el seu dret natural a la terra, la llibertat i la pau per una forma de govern basada en la injustícia i la desigualtat;

que el nostre país mai no serà pròsper ni lliure fins que tot el nostre poble visqui en germanor, gaudint de la igualtat en drets i oportunitats;

que només un estat democràtic, fonamentat en la voluntat de tot el poble, pot assegurar a tothom els seus drets naturals sense distinció de color, raça, sexe o creença;

I per tant, nosaltres, el poble de Sud-àfrica, blancs i negres ensems, iguals, compatriotes i germans, adoptem aquesta Carta de la Llibertat;

I ens comprometem a esforçar-nos units, sense escatimar forces ni coratge, fins que no s'hagin conquistat els canvis democràtics que aquí es proposen.

El poble governarà!

Tot home i dona té dret a votar i a presentar-se com a candidat a qualssevilla organismes legislatius;

Totes les persones tenen dret a participar en l'administració del país;

Els drets de les persones seran iguals, independentment de raça, color o sexe;

Tots els òrgans de govern minoriari, consells assessors, consells i autoritats seran substituïts per òrgans democràtics d'autogovern.

Tots els grups nacionals tindran els mateixos drets!

Hi haurà igualtat de condició davant dels òrgans de l'Estat, als tribunals i a les escoles per a tots els grups i races nacionals;

Totes les persones tenen el mateix dret a utilitzar les seves pròpies llengües i a desenvolupar la seva pròpia cultura i costums populars;

Tots els grups nacionals estaran protegits per llei davant dels insults a la seva raça i a l'estima nacional;

El foment i la pràctica de la discriminació i el menyspreu nacional, racial o del color serà delictes punible;

Es deixaran sense efecte totes les lleis i pràctiques d'apartheid.

El poble compartirà la riquesa del país!

La riquesa nacional del nostre país, patrimoni dels sud-africans, serà restituïda al poble;

La riquesa mineral al subsòl, els bancs i la indústria monopolista seran transferits a la hisenda del poble en el seu conjunt;

Tota la resta d'indústries i comerços es controlarà per afavorir el benestar de la gent;

Totes les persones tenen els mateixos drets a comerciar on vulguin, a fabricar i a accedir a tots els oficis, arts i professions.

La terra es compartirà entre els qui la treballen!

S'acabaran les restriccions a la propietat de la terra d'arrel racial, i tota la terra es tornarà a repartir entre qui la treballa per així desterrar la gana i la fam de terra;

L'Estat ajudarà els camperols amb estris, llavors, tractors i preses per a salvar la terra i ajudar els conreadors;

S'ha de garantir la llibertat de circulació de totes les persones que treballen a la terra;

Tothom tindrà dret a ocupar la terra on vulgui;

No es robarà el bestiar a la gent, i s'aboliran els treballs forçats i les presons agrícoles.

Tothom serà igual davant la llei!

Ningú no serà empresonat, deportat o retingut sense judici just;

Ningú no serà condemnat per ordre de cap funcionari del Govern;

Els tribunals seran representatius de tot el poble;

L'empresonament serà només per delictes greus contra el poble, i tindrà com a objectiu la reeducació, no pas la revenja;

La policia i l'exèrcit estaran oberts a tothom en igualtat de condicions i seran auxiliadors i protectors del poble;

Tota llei que discrimini per raó de raça, color o creença serà revocada.

Tothom gaudirà dels mateixos drets humans!

La llei garantirà a tothom els seus drets a parlar, a organitzar-se, a reunir-se, a publicar, a predicar, a pregar i a educar els seus fills;

La privadesa al domicili serà protegida per llei davant dels escorcolls policials;

Tothom serà lliure de viatjar sense restriccions de camp a ciutat, de província a província i de Sud-àfrica a l'estranger;

Les «Pass Laws»,¹ els permisos i totes les demés lleis que restringeixen aquestes llibertats seran abolides.

Hi haurà feina i seguretat!

Tots els que treballen seran lliures de formar sindicats, d'elegir els seus dirigents i de fer acords salarials amb els empresaris;

L'Estat reconeixerà el dret i el deure de tothom a treballar i a percebre prestacions completes per desocupació;

Els homes i les dones de totes les races rebran el mateix sou pel mateix treball;

Hi haurà una setmana laboral de quaranta hores, un salari mínim nacional, vacances anuals retribuïdes i baixa per malaltia per a tots els treballadors, així com permís de maternitat amb sou íntegre per a totes les mares treballadores;

Els miners, treballadors domèstics, treballadors agrícoles i funcio-

naris tindran els mateixos drets que tots els altres que treballin;

S'abolirà el treball infantil, el treball clos,² el sistema «tot»³ i la contractació precària.

S'obriran les portes a la formació i a la cultura!

El govern descobrirà, desenvoluparà i fomentarà el talent nacional per a la millora de la nostra vida cultural;

Tothom podrà accedir a tots els tresors culturals de la humanitat mitjançant el lliure intercanvi de llibres, idees i el contacte amb altres terres;

L'objectiu de l'educació serà el d'ensenyar als joves a estimar el seu poble i la seva cultura, a honrar la fraternitat humana, la llibertat i la pau;

L'educació serà gratuïta, obligatòria, universal i igual per a tots els infants; l'ensenyament superior i la

2 El règim de treball clos [en anglès *compound labour*] fou un sistema pel qual els treballadors migrants dels territoris tribals o «bantustans» eren closos en els recintes de les mines de diamants i d'or.

3 Sistema pel qual els treballadors de les explotacions vitivinícoles rebien pagament addicional en vi barat, del mot «tot» en anglès per una petita mesura de beure, un glop.

formació tècnica s'obrirà a tothom mitjançant ajuts i beques estatals concedides en funció del mèrit;

L'analfabetisme en els adults s'acabarà amb un pla d'ensenyament públic de masses;

Els mestres tenen tots els drets dels que gaudeixen altres ciutadans;

S'eliminarà la «barrera de color»⁴ en la vida cultural, esportiva i educativa.

Hi haurà habitatge, seguretat i confort!

Totes les persones tenen dret a viure on vulguin, a tenir un allotjament digne i a criar llurs famílies en comoditat i seguretat;

L'habitatge no ocupat es posarà a disposició del poble;

El lloguer i els preus s'abaixaran, el menjar serà abundant i ningú passarà gana;

L'Estat administrarà un pla de salut preventiva;

Es proporcionarà atenció mèdica i hospitalització gratuïta per a tothom, amb una atenció especial a les mares i els infants;

4 En general, la segregació racial, però particularment, l'exclusió de les persones racialitzades de certs àmbits i professions.

1 A Sud-àfrica, les «Pass Laws» [lleis de passis] foren una mena de sistema de passaports interiors.

S'enderrocaran els barris de barraques i es construïran nous barris residencials on tothom tingui transport, carreteres, enllumenat, camps de joc, guarderies i centres socials;

Els ancians, els orfes, els discapacitats i els malalts seran atesos per l'Estat;

El descans, el lleure i l'esbarjo són drets de tothom;

Els llocs closos i els guetos seran abolits, i les lleis que separin les famílies seran derogades.

Hi haurà pau i amistat!

Sud-àfrica serà un estat totalment independent que respecti els drets i la sobirania de totes les nacions;

Sud-àfrica s'esforçarà per mantenir la pau mundial i la resolució de totes les disputes internacionals mitjançant la negociació, i no la guerra;

La pau i l'amistat entre tot el nostre poble s'assegurarà mantenint la igualtat de drets, oportunitats i estatus de tothom;

Els pobles dels protectorats de

Basutolàndia,⁵ Betxuanalàndia⁶ i Swazilàndia⁷ seran lliures de decidir llurs propis avenirs;

Es reconeixerà el dret de tots els pobles de l'Àfrica a la independència i l'autogovern, que serà la base d'una estreta cooperació.

Que totes les persones que estimen el seu poble i llur país diguin ara, com diem aquí:

Per aquestes llibertats lluitarem, colze a colze, al llarg de les nostres vides, fins que hàgim assolit el nostre alliberament. ■

5 Basutolàndia, ara Lesotho, fou una colònia de la Corona Britànica, rebatejada en el moment de la independència del Regne Unit el 4 d'octubre de 1966. És ara un estat independent enclavat a Sud-àfrica.

6 Betxuanalàndia, ara Botswana, fou un territori del sud de l'Àfrica sota influència britànica. El protectorat fou la base de l'actual República de Botswana, creada el 30 de setembre de 1966.

7 Suazilàndia, a Eswatini, fou formalment un protectorat ratificat el 1906, però administrat com una colònia. Va assolir la independència el 1968 com a regne. El 19 d'abril de 2018, el rei Mswati III va anunciar que el Regne de Swazilàndia es rebatejava com a Regne d'Eswatini.